

NAP

Weekendbijlage
van dagblad Amigoe
zaterdag 21 maart 2015

Sergio Leon
'Godfather van
de verloskunde'

Pagina 8 & 9

Sergio Leon 'godfather van de verloskunde'

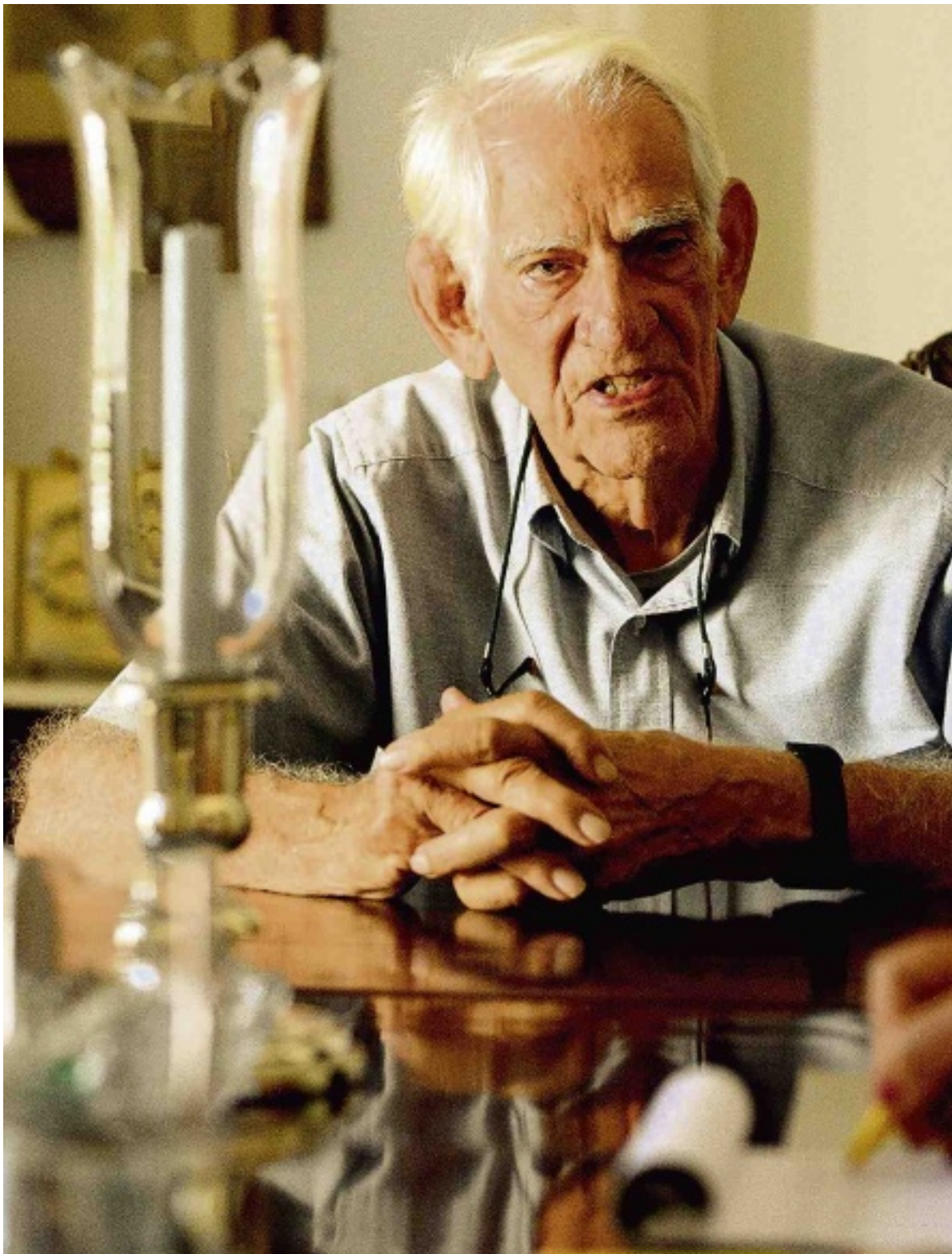
Geboren en getogen op Curaçao en in de wereld van de verloskunde wordt hij de 'Godfather van de verloskunde' genoemd. Thans is er een boek met de titel 'Anyway' geschreven over zijn leven als gynaecoloog, maar ook als gewoon mens. Een kwajongen die de wereld ontdekte toen hij jong was en nu op 83-jarige leeftijd de wereld ontdekt heeft.

Tekst: **Judice Ledebouer** Foto's: **Ken Wong**

Hij vindt het maar niets al deze 'eer'. Toch is het boek er gekomen. Jeannette van Ditzhuijzen mocht het leven van deze erudiete persoon beschrijven. De jaren die hij in Amerika heeft gestudeerd, zijn werkende leven als gynaecoloog op Curaçao, de cultuur en de mensen van het eiland. Al deze facetten hebben dr. Sergio Leon gemaakt tot de persoon die hij is, die op velen een onuitwisbare indruk heeft gemaakt door hoe hij is, sprak, kennis overdroeg, omging met zijn patiënten en zich inzette voor goede zorg op Curaçao.

We worden ontvangen in zijn landhuis 'De Goe-de Hoop'. Daar woont Leon al meer dan 50 jaar. Als je het huis inloopt is het alsof de tijd 50 jaar is teruggezet. Een I-pad op een kastje verraadt de tijd waarin we nu leven. Sergio Leon is bereid met de Napa te praten over zijn boek, maar toch vindt hij al die aandacht wel erg veel. Echter, zittend aan de tafel in de eetkamer, waar vijf generaties Leon aan hebben gezeten, voelt hij zich op zijn gemak en vertelt over de tijd dat hij als kleine jongen op zijn fiets naar huis reed en zijn vader al wist dat hij onderweg was voordat hij thuis was 'omdat er sociale controle was'. En hij vertelt over zijn leven als gynaecoloog. In de jaren 60 was hij de enige gynaecoloog in overheidsdienst. In die tijd had naar schatting 60 procent van de bevolking recht op vrije geneeskundige behandeling van overheidswege. Nu is hij gynaecoloog in ruste, maar hij houdt nog steeds dagelijks de nieuwste ontwikkelingen wereldwijd op het gebied van gynaecologie bij. Hij is ook zeer uitgesproken over bepaalde ontwikkelingen in het verleden en heden binnen de samenleving van het eiland. Toen hij na zijn studie in de Verenigde Staten terugkwam naar Curaçao vond hij dat de verloskunde op het eiland 'nog in het stenen tijdperk' verkeerde.

Initiatiefnemer om het leven en gedachtegoed van Leon niet verloren te laten gaan is Hajo Wildschut. Hij heeft een speciale binding met Curaçao omdat hij er in het verleden als student, co-assistent, arts-assistent, en chef de kliniek werkzaam is geweest. Hij promoveerde op perinatale sterfte op Curaçao. Momenteel is hij gynaecoloog in Hoorn in Nederland. Met nadruk zegt hij dat hij dankzij de lessen en de gesprekken die hij met dr. Leon had, 'vooral 's nachts', de arts is geworden die hij nu is. "En velen met mij", vertelt hij. "Er zijn tientallen artsen, gynaecologen en andere specialisten hier door Sergio Leon begeleid en opgeleid. Er zijn er zelfs een

aantal hoogleraar geworden. Wij waarderen hem zeer binnen onze beroepsgroep." De manier van overbrengen van kennis, zoals Leon dat deed, was voor veel co-assistenten en arts-assistenten anders dan ze in Nederland gewend waren. "We hebben veel aan hem te danken. Hij leerde ons naar de totale patiënt te kijken

en om een bredere aanpak in te zetten bij de behandeling van patiënten." Vanaf 1964 was er al een band met de Rijksuniversiteit Groningen en dat werd nog hechter in 1967 toen de Naskho (Nederlands Antilliaanse Stichting voor Klinisch Hoger Onderwijs) werd opgericht. Vanuit deze stichting vonden er uitwisselingen plaats tussen Nederlandse en Curaçaose artsen en artsen in opleiding en Wildschut ziet dat als een zeer positieve bijdrage aan het begrijpen van de culturen van beide landen. "Wij leerden hier

niet alleen over verschillen tussen de cultuur in Nederland en Curaçao, maar we leerden ook over ziektes die hier meer voorkomen. Die laagdrempelig vind ik intrigerend." Sergio Leon studeerde in de VS medicijnen. Na een aantal jaren ging hij terug naar zijn geboorteland. Om zijn vader een plezier te doen, zegt hij zelf. "En toen ben ik gebleven." Volgens hem heeft Amerika een grote invloed op de geneeskunde. Wildschut: "De Amerikaanse en Europese scholen zijn totaal verschillend. In Amerika wordt er veel kritischer gekeken en dat heeft Leon ons ook geleerd en dat hebben wij weer overgebracht naar Nederland." Hij noemt als voorbeeld de behandeling van zwangerschapsvergiftiging, die in Amerika heel anders werd behandeld dan in Nederland. "Maar niet alleen nieuwe methodes leerden we van hem. Hij was en is zelf ook heel nieuwsgierig en verdiepte zich altijd in nieuwe ontwikkelingen. Zo kregen we vanuit Amerikaanse, Antilliaanse en Nederlandse context kennis mee. Deze combi van factoren vind ik zo fascinerend en hier moesten we iets mee doen."

"Dr. Leon hield altijd de literatuur bij. Dat was de prikkel. Hij deed vroeger ook alles zelf. Hij

maakte overal foto's van, ontwikkelde die en gebruikte die voor zijn werk. Hij prikkelde ons dat ook te doen."

Leon: "Vandaag de dag druk je op een knop en alles verschijnt op een scherm. Ik maakte foto's van een vleesboom die ik had weggehaald en liet deze dan aan de patiënt zien. Kijk, dit heb ik weggehaald. Door nieuwe technieken verandert er echter zo veel. Iedere tien jaar is ons vak weer een nieuw vak."

Geboorte nog steeds een wonder

Leon heeft 35 jaar als gynaecoloog in de ziekenhuizen op Curaçao gewerkt en toen hij wegging was alles anders, vertelt hij. Na al zijn ervaring en kennis over zwangerschappen en geboortes vindt hij het nog steeds een wonder als een baby gezond ter wereld komt. "Ik zie het als een lot uit de loterij", zegt hij. "Elke zwangerschap, ook als het goed gaat, is een gok. Er kunnen altijd problemen tijdens de zwangerschap ontstaan en ook bij de geboorte. De gevolgen daarvan kunnen lichte vormen van hersenbeschadiging zijn en dat gebeurt soms bij pasgeboren baby's. Die kinderen hebben heel veel moeite met de lagere school. Er wordt veel te weinig gekeken naar de sociaal-emotionele aspecten waaronder een baby tijdens de zwangerschap moet groeien en geboren wordt. Op Curaçao wordt er niet over gesproken. Wat is het historische verleden van de vader

en moeder? Er zijn ziektes die erfelijk worden doorgegeven. Bij een veestapel wordt er gekeken naar de beste stier en koe. Bij mensen heb je dat niet. Een vader en moeder zijn, bijvoorbeeld, beiden diabeet. Dan kan je toch geen vijf kinderen krijgen? Die kinderen hebben een zeer grote kans ook diabeet te worden. Daar staat niemand bij stil."

Volgens hem is er thans wereldwijd een trend gaande dat er vanaf het begin van een zwangerschap goede begeleiding nodig is en goede instructie wordt gegeven aan de moeder waar ze op moet letten, hoe ze moet eten bijvoorbeeld en er wordt gekeken naar erfelijkheidsoverdracht van een ziekte aan het kind. Hij juicht dat toe en kijkt met lede ogen naar de situatie op Curaçao in de laatste 65 jaar.

Maatschappelijke problemen

Leon is ook zeer uitgesproken over de gevolgen van deze sociaal-emotionele en maatschappelijke problemen binnen de samenleving op het eiland en zegt daarover: "Er wordt altijd gepraat over ons onderwijs dat niet goed is, maar het product dat onderwezen moet worden is het probleem. Dat komt door het ontbreken van goede begeleiding voor, tijdens en na de zwangerschap maar ook later op school. Kinderen komen naar school met een talent dat ze hebben. Als ze goed begeleid worden kan dat talent zich ontwikkelen, maar ze worden niet begeleid. We moeten niet alleen metselaars hebben, maar we hebben kinderen nodig die een vliegtuig kunnen besturen. En er is nooit een onderzoek gedaan naar het waarom en achtergronden van onze volle gevangenis." Tijdens zijn werkzame leven, maar ook nu nog houdt dr. Leon zich bezig met deze problematiek.

Volgens Leon was in de jaren 60 de verloskunde op Curaçao abominabel en hebben we daar vijf decennia later nog last van. Hij toonde gedurende zijn leven vele initiatieven om de ge-

zondheidszorg en met name op het gebied van voortplanting, anticonceptie, zwangerschap en verloskunde te verbeteren. Diverse organisaties werden door hem opgericht, waarvan de Stichting Famia Plania één van de meest toonaangevende organisaties is die het gedachtegoed van deze bijzondere arts hoog in het vaandel heeft staan: preventie. Nog steeds is deze stichting actief.

De dokter vertelt graag over zijn leven. "Al onze ervaringen zijn de blokken van ons leven. Als je met de goede mensen omgaat is dat bepalend voor je leven. We hadden vroeger in onze gemeenschap veel meer sociale controle. Ik ben ook streng opgevoed, met discipline. En de leeraar hield structuur in de klas." Hij heeft daar veel van geleerd en heeft daar in zijn leven veel aan gehad. Die discipline heeft hij ook aan alle toekomstige artsen die door hem werden begeleid en opgeleid meegegeven. Wildschut: "Daar zijn we hem heel dankbaar voor."

Boek als dank

Als dank is er nu het boek 'Anyway'. Schrijfster Jeannette van Ditzhuijzen zegt het volgende over het schrijven van het boek: "Het was leuk om met zijn oud-leerlingen en veel anderen die dr. Leon kennen te kunnen spreken. Iedereen was enthousiast over hem." Zij heeft het niet altijd gemakkelijk gevonden om met Leon te praten,

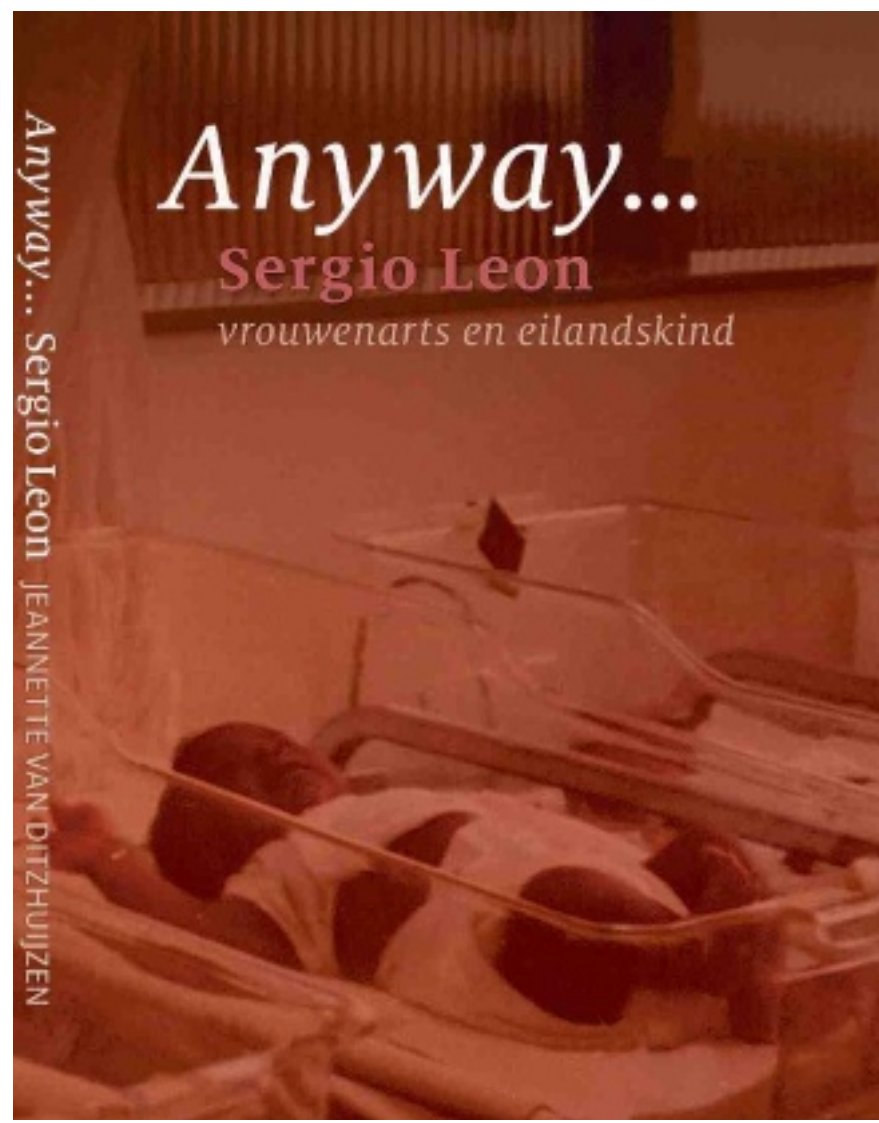
want hij had soms zo zijn buien. "Ik heb het als heel leerzaam ervaren", zegt ze. Het boek is niet alleen een kijkje in het leven van Leon van jonge jongen tot nu, maar het is ook een kijkje achter de schermen van een man die

vanuit het diepste van zijn hart mensen, vooral vrouwen, wilde helpen om bewuster en voorzichtiger met zichzelf en het leven om te gaan. Hij is een voorbeeld voor velen geweest, niet alleen om hoe hij was als gynaecoloog, maar ook om de wijze waarop hij leefde. Dicht bij zichzelf en verbonden met de ander.

Initiatiefnemer om het leven en gedachtegoed van Leon niet verloren te laten gaan is Hajo Wildschut.

Boek 'Anyway'

Het boek 'Anyway' is een kijkje in het leven van dr. Sergio Leon van jonge jongen tot nu.

De schrijfster, Jeannette van Ditzhuijzen heeft diverse lange gesprekken met Leon gevoerd en sprak ook met familieleden, vrienden, collega's en specialisten en artsen die toentertijd naar Curaçao kwamen en onder het wakend oog van de leermeester hun verantwoordelijkheid leerden nemen als arts.

De schrijfster geeft als inleiding achtergrondinformatie over de voorouders van Leon om een beeld te schetsen hoe belangrijk het opgroeien op het eiland voor hem is geweest. Vele namen van bekende families worden door het boek heen genoemd en ook de vriendschappen die hij had en heeft met bepaalde personen, tijdens zijn jeugd, zijn studie en de rest van zijn leven. In het boek wordt ook duidelijk dat de grote liefde van dr. Leon, zijn vrouw Jerry, altijd een bijzondere rol heeft gespeeld in het leven van de dokter.

Kritische zaken over beleid in het ziekenhuis, door de overheid, de zorg in het algemeen (toen en nu) en over de dokter zelf worden niet geschuwd. Iedereen die de schrijfster heeft gesproken en die Leon kende of met hem heeft samengewerkt is vol lof en bewondering

Het boek is te koop via de boekhandel of door het te bestellen bij www.lmpublishers.nl